Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 80 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 29, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 29-го КВІТНЯ 1997 р. Ч. 80 РІК CIV.

Чужоземні інвестори можуть зберегти свої податкові пільги

Київ. — Закон про скасування податкових пільг чужоземним інвесторам, який прийняла Верховна Рада в першій половині цього місяця, вірогідно не вступить в силу, повідомило 23-го квітня агентство Ройтерс.

Голова парляментарної Комісії з питань фінансів і банкової діяльности Віктор Суслов, виступаючи перед групою західніх підприємців, сказав, що Президент Леонід Кучма вірогідніше не підпише цей закон. „Тепер Президент України має нагоду показати всім ясно і прямо, на чиєму він боці", — додав він.

За словами В. Суслова, парлямент ухвалив закон про скасування податкових пільг під тиском Уряду. Згідно з цим законом, чужоземних інвесторів має бути позбавлено, починаючи від 1-го липня, звільнень від податків і мита на ввіз в Україну обладнання для їхніх підприємств.

Рішення Верховної Ради викликало різку критику з боку інвесторів, які і так нарікали на важкий інвестиційний клімат в Україні.

Протягнувши через Верховну Раду закон про скасування звільнень від податків, Уряд хотів таким чином збільшити фінансові надходження до бюджету. Однак, за Конституцією, щоб закон вступив у силу, його мусить підписати Президент.

В. Суслов зазначив, що скасування податкових пільг не збагатило би бюджету, а пошкодило б престижеві України та припливові чужоземних інвестицій. Як відомо, Україна за роки незалежности привабила тільки 1.4 блн. дол. інвестицій з-за кордону. Підприємці особливо нарікають на високі податки, суперечливі закони і всеохоплюючу корупцію.

Прокуратура притягне Г. Омельченка до кримінальної відповідальности

Київ. — Генеральна прокуратура збирається притягнути до кримінальної відповідальности депутата Григорія Омельченка, який останнім часом неодноразово критикував її начальника, повідомила 23-го квітня УНІАР.

В інтерв'ю Телевізійній службі новин генеральний прокурор Григорій Ворсінов сказав, що незабаром кримінальну справу буде винесено на розгляд Верховної Ради, яка і вирішить питання щодо депутатської недоторканости Г. Омельченка.

Згідно з повідомленням, Г. Омельченко, який очолює парляментарну Комісію з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, кілька разів звинувачував Г. Ворсінова у порушенні закону про боротьбу з корупцією і закликав Президента звільнити прокурора.

Кілька днів перед тим міністер юстиції Сергій Головатий сказав, що згідно з програмою Президента в Україні почнуть звільняти корумпованих бюрократів. За його словами, найбільше таких урядовців в правоохоронних органах, з яких і почнеться чистка.

Г. Ворсінов підтвердив, що незабаром буде порушено кримінальні справи щодо чиновників цілого ряду міністерств та місцевих адміністрацій.

Домагаються урядових ґарантій

Луганське (УНІАР–ІНФОБАНК). — Луганська обласна державна адміністрація та підприємство Луганськтелеком звернулися до Кабінету Міністрів України з проханням надати ґарантії під контракт між Луганськтелекомом і південно-корейською фірмою Lucky Goldstar (тепер LG Electronics), який передбачає телефонізацію 14-ти міст области.

Між іншим, корейська фірма має побудувати в містах Луганщини телефонічні станції загалом на 200,000 чисел і прокласти 600 кілометрів оптично-волоконняного кабелю міжміського зв'язку. Фінансувати цей контракт вартістю 50 млн. ам. дол. Lucky Goldstar запропонувала за рахунок кредиту Фонду економічного сприяння і кооперації Південної Кореї. Кредит надаватиметься терміном на 25 років під 2.5–5 відсотків річних з відкладенням його погашення на 5–7 років.

Основна проблема здійснення контракту полягає в тому, що корейська компанія не входить у визначений українським Урядом перелік фірм, телекомунікаційне обладнання яких сертифіковане й дозволене для використання в Україні.

ЗАПОЧАТКОВАНО КАМПАНІЮ ЗА ДОБРОВІЛЬНУ ПРАЦЮ

Філядельфія, Па. — Тут у неділю, 27-го квітня, президент Билл Клінтон в товаристві двох інших колишніх президентів і генерала Коліна Повелла започаткував нову кампанію з прицілом відновити так колись в Америці шановані доброзичливість і добровільність допомогти сусідові, громаді чи країні.

Своєю участю Президент, ген. К. Повелл і колишні президенти Джиммі Картер і Джордж Буш хотіли послужити особистим прикладом у цій новій кампанії, котра має не тільки доказати, що спільними зусиллями приватної добровільности та фінансовими датками корпорацій можна доконати великих успіхів, починаючи від замальовання різнородного граффіті і збирання сміття до заохоти ставати добровільними опікунами і виховниками упосліджених дітей, організування безпечних для них післяшкільних зайнять, медичного забезпечення та можливости тим же дітям і підліткам самим включитися у добровільну працю.

Після типово пропагандивних промов перед понад п'ятитисячною публікою на спортовому стадіоні ім. Маркуса Фостера всі чотири достойники, очоливши окремі бригади, вирушили до праці на восьмимилевому відтинку Джермантави авеню в північній Філядельфії, котра вже від довшого часу занечищена не тільки сміттям і граффіті, але також наркоманством і злочинністю.

Започаткована Президентом філядельфійська конференція є одним із засобів триденних зустрічей, симпозіюмів і промов під кличем „Майбутність Америки", кампанію котрої очолив ген. К. Повелл, щоб відновити концепцію добровільности в цілій країні.

ЗСА не покарали Гуссейна за нове порушення

Вашінгтон. — Президент Билл Клінтон стримався від гострої критики на адресу іракського лідера Саддама Гуссейна за те, що іракські гелікоптери залетіли у повітряний простір, який перебуває під контролею військово-повітряних сил З'єднаних Стейтів Америки.

Гелікоптери Іраку перелетіли через заборонену зону, щоб забрати своїх громадян, котрі ходили на прощу до Мекки.

Коли журналісти запитали Президента Б. Клінтона, як він ставиться до нового порушення з боку С. Гуссейна, він відповів: „Ми поважаємо релігійні почуття людей в усьому світі і твердо обстоюємо свободу віри і релігійних звичаїв... У той самий час, нам є досить прикро, що іракці, прикриваючись релігійними потребами, здійснили грубе порушення міжнародних домовлень. Ми будемо й надалі пильно контролювати зону повітряного карантину",— підкреслив Президент Б. Клінтон.

Іракські гелікоптери спокійно забрали хворих і старших прочан на межі зі Савдійською Арабією й вернулися до Багдаду. Як ствердило іракське інформаційне агентство ІНА, ця акція мала винятково гуманітарний характер.

Про намір післати свої гелікоптери в зону повітряного карантину Багдад поінформував міжнародну спільноту за декілька днів до акції, а саме в понеділок, 21-го квітня. Того самого дня Державний департамент ЗСА порадив іракцям не грати з вогнем і не перелітати через зону. Але осторога з американського боку не містила в собі погрози. „Ми будемо діяти рішуче, однак не збиватимемо цивільні гелікоптери",— сказав офіційний представник Білого Дому Майк МекКеррі.

Україна показала новий військовий літак

Київ. — Новий військовий транспортовий літак, випрацюваний українськими конструкторами на київському авіяційному підприємстві ім. Антонова, здійснив 24-го квітня показовий полет, повідомили засоби масової інформації. Україна, а також Росія, сподіваються, що літаки цього моделю стануть наступним поколінням у їхніх військово-повітряних силах і зацікавлять закордонних покупців.

Авіяконструктори змушені були відновити працю над Ан-70, першим літаком, сконструйованим в незалежній Україні, після того, як у 1994 році попередній модель зазнав катастрофи під час пробного полету. Всі сім осіб залоги тоді загинули.

Україна вважає, що новий чотиритурбінний реактивний літак можна використовувати замість американського моделю Ес-130 „Геркулес" і європейського Ес-160 „Трансол". Київ сподівається отримати 5 млн. дол. від продажу одного Ан-70.

Новий літак може перевозити 51.7 тонни вантажу або 300 озброєних вояків і потребує для злету порівняно малу відстань — біля 785.6 метрів, а для приземлення — 590.4 метрів.

Виробництво Ан-70 має розпочатися наступного року на київському підприємстві „Авія", а також на авіяційному заводі в російському місті Самара.

Понад чверть акцій продаватимуть за гроші

Краматорське (УНІАР–ІНФОБАНК). — Згідно з уточненим пляном приватизації, затвердженим Фондом Державного Майна України, до кінця третього кварталу ц.р. на некомерційному конкурсі за гроші буде продано 25.33 відсотка акцій Краматорського заводу важкого верстатобудування, який виготовляє обладнання для підприємств енергетичного машинобудування.

На спеціялізованому сертифікатному авкціоні за компенсаційні сертифікати юридичні та фізичні особи вже придбали 28.9 відсотка акцій заводу. Громадяни України та фінансові посередники за приватизаційні сертифікати викупили 9.68 відсотка акцій. На пільгових засадах працівники підприємства та інші особи, які мають право на пільги, за приватизаційні майнові сертифікати придбали 4.06 відсотка акцій, а за гроші – ще 6.93 відсотка. 21.1 відсотка акцій залишається у власності держави.

Статутний фонд Краматорського заводу важкого верстатобудування становить 1,075,138 гривень. Вартість однієї акції – 35 копійок.

В УІА відбудуться виставка сучасних ікон та концерт

Ню Йорк. — Український Інститут Америки, 2 схід 79-та вул., та Елладський культурний центр Грецької православної архидієцезії влаштовують виставку ікон сучасних мистців Ю. Козака, Б. Макаренка, С. Макаренка, Л. Маноса, Р. Марковича, К. Пілріаноса, Л. Пясецької, С. Стойко, Г. Титли і Дж. Філіпакіса. Виставка діятиме від 5-го до 17-го травня. Відкриття її відбудеться у понеділок, 5-го травня, о год. 6-ій вечора. Тоді ж відбудеться концерт з участю В. Винницького, Л. Грабової, О. Кровицької, Квартету Леонтовича, Р. Цимбали та О. Чмиря. Вступ на концерт — 20 дол., для членів УІА — 15 дол.

Виставка буде відкрита від вівтірка до п'ятниці від 10-ої год. ранку до 6:30 вечора, у суботи та неділі — від 10-ої до 5-ої після полудня.

У суботу, 10-го травня, від 1-ої до 5-ої год. після полудня в УІА Слава Сурмач-Міллс демонструватиме техніку малювання ікони.

Н. Вітренко не вгамовується

Київ. — Як повідомив кореспондентові УНІАР заступник голови Комісії Верховної Ради з питань культури і духовности Голова Всеукраїнського Товариства „Меморіял" ім. Василя Стуса Лесь Танюк (фракція „Рух за народ, за Україну"), він надіслав голові Верховної Ради України листа, в якому, між іншим, зазначається, що „у своєму виступі 11-го квітня 1997 року при обговоренні закону про психіятричну допомогу в Україні депутат Наталія Вітренко брутально образила відомого громадського діяча, правозахисника Семена Глузмана і, по суті, подавши фальшиву інформацію, зірвала нормальний розгляд і прийняття цього важливого закону".

У листі також зазначається, що до „Меморіялу" надходять обурені відгуки на захист чести і гідности С. Глузмана. Справа дістала поганий розголос і за кордоном, поскільки С. Глузман представляє таку авторитетну організацію, як Українсько-американське бюро захисту прав людини.

Л. Танюк просить дати розпорядження розповсюдити серед депутатів підготовлені цим бюром матеріяли, які спростовують неправдиві дані Н. Вітренко.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СОЦІЯЛІСТИ КРИТИКУЮТЬ КОЛИШНІХ ОДНОПАРТІЙЦІВ

ЛЬВІВ. — Львівський відділ Соціялістичної Партії України на черговому пленумі засудив колишніх однопартійців, а нині керівників Прогресивної Соціялістичної Партії Володимира Марченка та Наталію Вітренко. На пленумі їх називали провокаторами, діяльність яких оплачує Міжнародний валютний фонд.

ЗАБОРОНЕНО КОНФЕРЕНЦІЮ

ЧЕРНІГІВ. — Тут обласна державна адміністрація заборонила, не пояснюючи причин, проведення конференції "за круглим столом" на тему "Засоби масової інформації та свобода слова в Україні". Конференцію плянувалося провести в приміщенні Музею М. Коцюбинського. Організатори все ж провели конференцію в іншому місці. У ній взяли участь Українська Національно-Консервативна Партія, Фундація захисту свободи слова та інформації та представники інших організацій. Вони засудили спробу адміністрації перешкодити проведенню "круглого столу" і кваліфікували такі дії як порушення Конституції України і прав людини взагалі.

ШВЕЦІЯ ГОТОВА ДОПОМОГТИ КРИМОВІ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Автономну Республіку Крим відвідав амбасадор Швеції в Україні Йоран Якобсон. Під час зустрічі з головою Верховної Ради Криму Анатолієм Гриценком та головою Ради Міністрів Аркадієм Демиденком обговорено питання можливої участи шведських підприємців у проведенні економічних реформ автономії. Й. Якобсон відвідав місію Організації безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ) та місію ООН. Під час розмови з керівниками місій він поінформував про готовість Швеції взяти участь у програмі ООН , спрямованій на розвиток та інтеграцію Криму, а також у фінансуванні програми повернення депортованих народів на історичну батьківщину, перш за все кримських татар

ЗБІЛЬШИТЬСЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКА "ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ"

ЧОРНОБИЛЬ. — Тут відбулася пресова конференція для українських і закордонних журналістів. Голова 30-кілометрової навколочорнобильської зони, яку називають "зоною відчуження", повідомив, що результати досліджень у чотирьох сільсько-господарських районах Київської области та кількох населених пунктах Поліського району Житомирської области засвідчили, що радіяційне забруднення там перевищує дозволені норми. Цього року, за його словами, нарешті завершиться підготова для відселення мешканців із радіяційно забруднених територій. Згідно з постановою Уряду, відселення плянується на червень 1997 року, після чого чорнобильська "зона відчуження" збільшиться на 1,000 квадратних кілометрів. Як відомо, після аварії на Чорнобильській Атомній Електростанції (ЧАЕС) 26-го квітня 1986 року, усіх мешканців, що жили у радіусі 30 кілометрів навколо Чорнобиля було відселено відразу. Будівництво житла для переселення родин з решти території зупинилося за браком грошей, тому вже 11-ий рік цілі міста і села поза 30-кілометровою зо-ною живуть у місцях великого радіяційного забруднення.

ВІЙСЬКОВЕ ЛЕТОВИЩЕ СТАНЕ ЦИВІЛЬНИМ

СЕВАСТОПІЛЬ. — На пропозицію Севастопільської державної адміністрації та Міністерства Оборони України Кабінет Міністрів України ухвалив рішення створити на базі військового летовища "Бельбек" цивільне летовище для прийняття і відправки пасажирських літаків. Після реконструкції та переобладнання летовища на кримські курорти можна буде літати без зупинки в Симферополі.

КЕРІВНИКИ СИЛОВИХ МІНІСТЕРСТВ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ

КИЇВ. — На сесії Верховної Ради України зачитано звернення до парляментаристів міністра оборони генерал-полковника Олександра Кузьмука, міністра внутрішніх справ генерал-полковника Юрія Кравченка, голови Служби Безпеки України генерал-полковника Володимира Радченка, командувача Національної Гвардії України генерал-лейтенанта Ігоря Валькова і командувача Прикордонних військ Валерія Банних. У зверненні керівники силових міністерств закликають звважено підійти до питання скасування пільг для військовослужбовців та їхніх родин. В умовах недостатнього фінансування оборонної галузі скасування всіх пільг може привести до непередбачуваного розвитку подій у військовому середовищі, вважають автори звернення

„Ми вже є в етері!"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Недавно ми мали нагоду бути на зустрічі української громади Ню Йорку з президентом Національної Радіокомпанії України, Володимиром Резніковим, що коротко перебував тут, щоб підписати умову про передачі з України радієвих програм до цілоденної радіовисильні із ЗСА українською мовою. Директор цієї радіовисильні мгр Ігор Длябога підписав умову від підприємства „Етнік америкен бродкестінг", що є власником ряду етнічних телерадіомереж на Північноамериканському континенті і власне недавно започаткувало таку мережу українською мовою.

Мгр І. Длябога розказує в „Свободі" про радіопередачі.

І. Длябога відвідав тепер редакцію „Свободи", щоб поінформувати докладніше читачів про цю мережу та її пляни на майбутнє.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

НА П'ЯТИДЕННІ ОФІЦІЙНІ відвідини у середу, 23-го квітня, до Москви прибув китайський президент Жіянг Земін і разом з російським президентом Борисом Єльцином обіцяли разом співпрацювати, щоб обмежити силу та впливи ЗСА у світі. Вершинна зустріч обидвох президентів була виповнена політичною символікою, де хоч і не вирізнено ЗСА поіменно, то все ж таки не було сумніву про кого мова, коли критиковано поширення НАТО та ролю ЗСА в цьому.

У НЕДІЛЮ, 20-ГО КВІТНЯ, до Південної Кореї з Філіппін прибув 74-річний північнокорейський втікач Гванг Янг Йоп , 67 днів після того, як він попросив політичного азилю в амбасаді Південної Кореї в Пекіні, повертаючись з поїздки до Японії. Два дні після того у вівторок, 22-го квітня, південнокорейська розвідка повідомила, що пів року перед тим цей колишній секретар найвищого законодавчого тіла Північної Кореї писав про те, що Північна Корея має ядерну і хемічну зброю, котрою спроможна спалити Південну Корею і Японію. Північна Корея, котра досі публічно не реагувала на його прибуття до Сеулю, в середу, 23-го квітня, назвала його „божевільним чоловіком, хворим на параною" та попередила про можливість війни, якщо його вживатимуть для знеславлення їхньої комуністичної держави".

В АМЕРИЦІ

У ПІВДЕННІЙ КАЛІФОРНІЇ 63-річна жінка народила немовля і її лікарі кажуть, що згідно з їхніми інформаціями вона є найстаршою жінкою, що народила дитину. Лікарі з Центру неплідности при Університеті Південної Каліфорнії, котрі допомагали з її заплідненням і породом кажуть, що вона сказала їм неправду про свій вік, коли прийшла до них за поміччю. Її заплідненою яєчком багато молодшої від неї жінки і минулого тижня вона процедурою кесарового розтину народила дочку. Д-р Ричард Полсон, директор згаданого центру і лікар породілі заявив, що мати і дитина почуваються дуже добре.

РАЛФ РІД, ЯКИЙ ПЕРЕТВОРИВ угрупування Християнської коаліції з мало відомої до найбільш потужної сили в республіканській політиці, минулої середи, 23-го квітня повідомив, що резиґнує з керівного становища, бо має інші пляни. На пресовій конференції він сказав, що плянує зорганізувати дорадче підприємство для виборчих кампаній, щоб допомагати кандидатам-християнам по цілій країні входити у різні урядові сфери. Він також не виключав можливости свого власного зацікавлення у державному виборчому становищі. Його критики твердять, що він відходить, бо хоче використати свої дотеперішні успіхи для особистих користей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Навіщо „Чисті руки", коли рука руку миє

Президентська програма боротьби з корупцією під назвою „Чисті руки" може стати зручним знаряддям для звільнення урядовців, які найбільш гостро і послідовно виступають за викорінення цього явища в післясовєтській Україні.

На таку думку наводить конфлікт між генеральним прокурором Григорієм Ворсіновим і депутатом Григорієм Омельченком, головою парляментарної Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Як відомо, Г. Ворсінов заявив в одному інтерв'ю, що Г. Омельченка, який неодноразово звинувачував прокурора в невиконанні закону про боротьбу з корупцією, буде притягнуто до кримінальної відповідальности.

Мабуть, не один високопоставлений чиновник зідхне полегшено, якщо Верховна Рада позбавить цього депутата недоторканости і віддасть на поталу „правоохоронним" органам. Адже Г. Омельченко встиг зформувати про себе, м'яко кажучи, неприхильну думку серед деяких державних мужів. Ще в листопаді минулого року, зразу після вбивства депутата Євгена Щербаня, він заявив у парляменті, що державна програма боротьби зі злочинністю зазнала краху, а найвищі урядовці не витримали іспиту на порядність і чесність. Г. Омельченко також замахнувся на законність їхніх заробітків, вимагаючи опублікування декларацій про доходи.

А зовсім недавно цей „скандальний" депутат запропонував підпорядкувати органи внутрішніх справ цивільному керівництву, що сприяло б швидшому подоланню корупції. Його пропозиція не пройшла, але, безперечно, налякала і Генеральну прокуратуру, і її начальника.

Ще одним урядовцем, який не боїться звинувачувати урядові кола в корупції, є Сергій Головатий, міністер юстиції. Його покищо Генеральна прокуратура не чіпає, не зважаючи на недавню заяву міністра, згідно з якою „хабарників і корупціонерів сьогодні найбільше в органах державної контролі". Розповідаючи про президентську програму боротьби з корупцією, С. Головатий сказав, що чистка урядових установ почнеться з правоохоронних органів, до яких, звичайно, належить Генеральна прокуратура.

Але хто буде проводити цю чистку? Звичайно ж, ті самі правоохоронні органи, про що свідчать слова Г. Ворсінова, який сказав, що проти чиновників цілого ряду міністерств і місцевих державних адміністрацій буде порушено кримінальні справи. Серед таких „чиновників", як бачимо, опинився Г. Омельченко, небажана людина для багатьох можновладців. Це дозволяє припустити, що серед причин звільнень можуть бути не тільки підкупність і продажність бюрократів, а й бажання позбутися урядовців, які перешкоджають іншим „умивати руки".

Безумовно, Президент може й щиро бажає покінчити з корупцією, зрештою це принесе йому добру репутацію і регабілітує Київ в очах західних інвесторів, які збільшать свої інвестиції. Однак у зв'язку з тим, що багато урядовців надають перевагу наповненню власних кишень перед загальним добробутом України, програма „Чисті руки" може легко перетворитися на „Ще-брудніші лапи".

Політолог Віктор Каспрук у газеті „Час-Time" з 17-го січня ц.р. дає таке визначення сучасної української політичної еліти: „Замкнута корпоративна каста, котра часто ставить свої вузькоклановi інтереси значно вище від стратегічних інтересів самої держави". Ця замкнутість, скріплена часто родинними зв'язками, не дозволяє „провідній верстві" викривати один одного, бо це буде, так би мовити, порушенням етикету, що приведе до занепаду самої касти.

Отже зовсім не виключено, що програма „Чисті руки" може виявитися недієвою, оскільки урядовці мають сильний імунітет, набутий від багаторазового застосування на практиці народного прислів'я: „Рука руку миє". Вони можуть навіть використати цю ініціятиву Президента з подвійною користю для себе: позбутися „білих круків" у своїх лавах і здобути репутацію борців з корупцією.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Ярослав Жмуркевич

ВАЖЛИВІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Національно свідома українська спільнота, яка живе в ЗСА, Канаді і інших західних країнах турбується повільним, на її думку, процесом розбудови української державности та недостатнім зрозумінням молодих людей українського походження, які постійно живуть поза кордонами України, до важливости національно-суспільно-громадської активности.

В Україні деякі громадяни, які контролюють частину індустрії та мають вплив на хід подій (ці громадяни — це члени Верховної Ради, Уряду, адміністрацій важливих підприємств сільського господарства тощо не мають почуття гідности та гордости українського громадянина, вони працюють виключно для заспокоєння своїх особистих матеріяльних потреб, або, свідомо чи несвідомо, служать Москві та стараються захищати інтереси вже не існуючої совєтської (московської) імперії. В українській державі, хоча це дуже дивно звучить, потрібно переконувати деяких громадян про потребу українізувати чи відрусифіковувати державні установи, військові та цивільні училища та частину населення, предків якого Москва пляново та послідовно довгі роки русифікувала. Гасла „єдиної неділимої", щораз голосніше виголошувані в Росії та піддержувані вислужниками Москви в Україні, працюють для російської експансивної політики. Сьогодні Севастопіль, цілий Крим, а уже чуємо і дальші претенсії російських шовіністів до українських територій.

Українська молодь, нащадки емігрантів, які залишили Україну перед та безпосередньо по Другій світовій війні та нові, останніх років, емігранти, які виїжджають на постійне перебування поза кордони України до ЗСА і Канади, недостатньо чисельно включаються в ряди існуючих українських громадських організацій, тому ряд організацій, заснованих „третьою хвилею" перестали існувати або завмирають. Ці організації в'яжуть нашу спільноту з нашим минулим, з українською традицією та українськими звичаями. Вони стоять в країнах нашого поселення на сторожі прав української спільноти, вони є успішним інструментом у допомозі Україні, вони є запорукою нашого національного самозбереження. Очевидно, ці організації, якщо потрібно, повинні переходити глибоко продумані зміни, щоб їх діяльність відповідала вимогам часу.

Хоч проблеми в Україні і на Заході є різні, то вони тут і там є спричинені браком національної та громадської свідомости, браком почуття потреби та обов'язку працювати для добра своєї нації. Дороги до оздоровлення тих проблем є різні. Думку людини формують освітні установи, радіо, телевізія, преса, театр тощо. Я присвячую свою увагу пресі, бо вона має великий вплив на погляди громадянина, вона є усім доступною та дешевою дорогою до інформації, чи виховання. Ми, що живемо в ЗСА, є свідомі які колосальні впливи має преса. Вона посередньо має в великій мірі вплив на вибори президента держави, на вибори до законодавчих органів влади на всіх рівнях. Важливість преси розуміють підприємства, які видають великі суми грошей, щоб у пресі себе оголошувати.

Українська преса в Україні квалітативно стоїть на висоті свого завдання, але стан її фінансовий є тяжкий, а в деяких регіонах України є прямо жалюгідний. Там, щоб преса могла мати вплив на хід подій у відбудові української держави, вона мусить виховати населення цих регіонів на людей, які відчували б потребу читати українську пресу. Очевидно, паралельно до цього преса мусить виховати громадянина гордого на своє минуле, захисника незалежної України. Важливість преси в Україні дуже добре розуміє свідоме громадянство України, але теж розуміють вороги української державности і вони у своїй пресі ведуть ворожу підривну роботу в Україні.

Українська преса поза кордонами України робить усе, що є в її силі, щоб ми українці в діяспорі себе національно зберегли, щоб ми задержали українську національну ідентичність (під українською пресою в ЗСА я маю на увазі пресу друковану в українській та англійській мовах). Українська преса відомостями про незалежну Україну та коснтруктивними статтями є важливим фактором у вихованні людини гордої на своє походження, яка хотіла б активно суспільно працювати, чи цю суспільну працю піддержувати. На жаль, наша преса в Америці працює в невідрадних обставинах. Ми бачимо постійний занепад нашої преси в ЗСА. Заінтересування пресою дуже зменшується. В результаті деякі щоденники перестали існувати, або є близько цього, чи перейшли на тижневики. Місячники переходять на двомісячники.

З проголошенням незалежности України українська спільнота в Україні та діяспорі дивиться з вірою в майбутнє України. Довгі роки національного

(Закінчення на стор. 3)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА
Д-р Юліян Мовчан

З медичних новин в Україні та світі

Припинити вимирання нації

Якщо не всім, то принаймні багатьом з наших читачів відомо з преси, що не так давно в Києві відбувся Конґрес Української Інтеліґенції. Також напевно відомо, що той конґрес звернувся з відкритим листом до Президента України Леоніда Кучми, голови Верховної ради України Олександра Мороза та прем'єр-міністра України Павла Лазаренка. В тому листі подано такі факти:

За минулий рік в Україні померло 145,500 людей працездатного віку, що свідчить про те, що смертність населення в Україні набагато вища, ніж народжуваність. За середньою тривалістю життя Україна перебуває наприкінці шостого десятка країн світу і становить для чоловіків 62, а для жінок 73 роки, за найбільшої в світі статевої різниці в 11 років. Катастрофічним є те, читаємо в тому листі, що вимирає село — основа нації. Природне зменшення сільського населення України в 1995 році становило 131,700 осіб — показник, який в 10 разів перевищує дані 1979 року. До категорії трудонедостатніх (тобто вимираючих, де пенсіонери перевищують 60 відсотків населення) в Україні офіційно належить кожне третє село (згідно зі статистикою, тепер в Україні нараховується 9,09 вимираючих сіл).

Щоб припинити вимирання нації, Конґрес Української Інтеліґенції рекомендує застосувати кілька конкретних рятувальних заходів, над деталями яких не будемо тут зупинятися. Але згадаємо один із заходів, який стосується охорони здоров'я нації, а саме спрямований на віднову зруйнованої дошкільної і шкільної ґарантованої і безплатної медицини, державної системи оздоровлення дітей і підлітків, а також на організування виробництва екологічно чистих продуктів для дошкільного харчування та зниження їх ціни (наприклад, пляшка поживної суміші для малої дитини коштує дорожче, ніж пляшка горілки).

До цього ще треба додати, що, як інформує наша преса („Новий Шлях", Торонто, 22-го лютого ц. р.), ситуація на споживчому ринку України критична і загрожує життю та здоров'ю громадян. Про це поінформував голова Української Асоціяції Споживачів О. Самчишин. В Україні немає спеціяльних законів, спрямованих на захист споживача. Нема контролі якости чужоземних харчових продуктів, які продаються в Україні.

У лікарнях — стайня

Дехто, прочитавши цей заголовок, може в це не повірити. На жаль, як пише Олександер Авраменко у київській газеті „Ваше Здоров'я" (число з 4-го січня ц. р.), так воно є... Бо стаціонар для оздоровлення хворих Ужгородської центральної районної лікарні міста Чоп справді міститься в колишніх стайнях. Колись думали, що це тимчасово, до, так би мовити, кращих часів. Але йшов рік за роком, десятиліття змінювало десятиліття, але все залишалося по-старому... Старше начальство вважало, що при наглій потребі хворих можна транспортувати в стаціонери обласного центру. Але так не виходить. Чому?

Бо за нинішньої скрути щодо медикаментів, транспорту і харчів жителям навколишніх сіл і самого міста легше відвідати хворого в Чопі, ніж добиратися до далекого Ужгороду. Хвилює це питання також медиків дитячого, двох терапевтичних та хірургічного відділів, яким нелегко працювати в таких жахливих умовах. „Невже і в третьому тисячолітті наша районна лікарня розташовуватиметься в колишніх чехословацьких стайнях?" — запитують вони.

Як досягти довголіття?

На це питання проф. Олег Коркушко, який є керівником відділу клінічної фізіології та патології внутрішніх органів, в газеті „Ваше Здоров'я" (число з 11-го січня ц. р.) дає таку відповідь.

Запорукою здорової старости, пише він, є трудова фізична активність, яка уповільнює старість, щоденна праця, яка приносить людині задоволення, не викликає втоми і сприяє утворенню в мозку певних речовин, котрі захищають організм від надмірних стресів. Завдяки фізичним тренуванням зростає сила м'язів, поліпшуються процеси обміну речовин, знижується артеріяльний тиск крови, зменшується накопичення холестеролю в артеріях, поліпшується робота серцевого м'язу, кровопостачання мозку,

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Орест Попович

Шахова україністика зі Львова

Рудольф Колесніков, „Заочні шахи в Україні", Львів, 1996 р.

Місто Львів слушно укріпилося в нашій свідомості як центр національного відродження України, зате мало хто знає, що Львів славиться також як і центр шахового життя в Україні, як шаховий осередок світової слави. Провідну ролю в побудові такого осередку відіграв заслужений тренер України Віктор Карт, який виховав, між іншими шахістами, цілу плеяду львівських ґросмайстрів зі світовим іменем, таких як Олександер Білявський, Йосип Дорфман, Марта Літинська, Андрій Максименко, Адріян Михальчишин та Олег Романишин, що їх очолив найсильніший сьогодні шахіст України Василь Іванчук.

Не зважаючи на свій зоряний статус, шаховий Львів під совєтським режимом не спромігся на жодні шахові видання, а зрештою і в цілій Україні комуністичний режим дозволяв лише на обмаль шахової літератури українською мовою. Тому відрадним, хоч і закономірним, явищем є той факт, що в незалежній Україні Львів поволі стає і видавничим центром української шахової літератури. За останні три роки у Львові появилися три книжки з українською шаховою тематикою. Стежку протоптала в 1993 році знаменита історична розвідка Юрія Семенка „Шахи в Україні" (2-ге видання), а в 1996 році побачили тут світ ще дві шахові книжки, а саме „Партії та розповіді шахіста з Америки" авторства Ореста Поповича і тама нашого огляду — книжка львів'янина Рудольфа Колеснікова п. з. „Заочні шахи в Україні".

Нова книжка Р. Колеснікова — це історія організованих шахів за листуванням (кореспонденційних шахів) в Україні, починаючи від 1958 до 1995 року включно, і тому, як пише в своїй передмові до неї міжнародний ґросмайстер Олександер Білявський, вона може розглядатися як доповнення до загальної історії „Шахи в Україні" Юрія Семенка. Для написання історії і хроніки українських шахів за листуванням тяжко було б знайти шахіста-історика з більшим авторитетом, як Р. Колесніков. Автор книжки — сам змагун-заочник з 30-річним стажем, міжнародний майстер в рамках Міжнародної федерації кореспонденційних шахів, фіналіст Европи в заочних змаганнях, віцепрезидент Української Асоціяції Заочних Шахів, суддя вищої категорії, національний арбітр України, член президії Федерації шахів Львівської области і секретар правління Львівського шахового клюбу. Р. Колесніков був, між іншим, одним із суддів на історичних шахових матчах УСЦАК–Львів в 1991 році.

Книжка призначена не лише для істориків та спеціялістів заочної гри, але й для широкого кола любителів шахів, і тому автор знайомить читача з правилами та особливостями заочних змагань, з організацією і хронікою кореспонденційних шахів в Україні взагалі, а у Львівщині зокрема, розповідаючи при тому про різні цікаві припадки, пов'язані з заочними змаганнями. Автор у подробицях наводить хроніку, спершу індивідуальних чемпіонатів Львівської области та Львівського шахового клюбу, відтак дружинових чемпіонатів Львівської области, дальше — індивідуальних першостей України — чоловіків і жінок — та дружинових чемпіонатів України. Автор подає статистику результатів збірної України в заочних першостях колишнього СССР, що в них Україна двічі зайняла третє місце.

Великих успіхів добилися українські заочники і на міжнародній арені в індивідуальних чемпіонатах світу й Европи. В товариських дружинових матчах Україна може похвалитися перемогами над дружинами Арґентини, Бельгії, Болгарії, Італії, Німеччини, Польщі, Фінляндії, і Чехії та Словаччини. Вся ця інформація вдокументована масою прізвищ і дат, прикрашена світлинами. Є також рейтинґ-листа найкращих заочних шахістів України за областями.

Матеріяли, що їх зібрав у своїй книжці Р. Ко-

(Закінчення на стор. 3)

Мирослав Семчишин

РОЛЯ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

I

На тлі доволі гострих суспільно-економічних і національно-політичних болячок, які від довшого часу дошкуляють Україні, зокрема більйонового заборгування величезній масі працівників, вийняткової актуальности набрала тема чергових виборів до Верховної Ради у березні 1998 року. На цю тему вже від довшого часу ведуться дискусії на сторінках преси, бо ж усі усвідомлюють, що тільки оновлена, національно-демократичного спрямування Верховна Рада (а в тім і кращий уряд) будуть спроможні запевнити Україні якесь краще майбутнє. Навчені досвідом минулих виборів, які дали в більшості ганебну, а то й ворожу українському народові Верховну Раду, продовж кількох останніх місяців політичні діячі прийшли до конкретних міжпартійних діялогів, яких метою є довести до передвиборчого зблькування за програмами неоднорідних, але націонал-демократичного спрямування партій, як і їх численних прихильників, і виступити під час наступних виборів спільним фронтом.

Йдеться тут про дуже важливе питання, бо саме від широких мас народу залежатиме, чи стане новий парлямент міцним і надійним форумом, гідним репрезентантом українських національно-державних інтересів, чи може знову повториться те, що до ВР України ввійдуть різної масти вороги української державности, союзники Москви.

В результаті цих міжпартійних і не партійних конференцій, нарад прийшло до передвиборчого об'єднання кількох партійних формацій, які вирішили в наступних виборах йти разом, тобто підтримувати кандидатури узгіднених кандидатів. Такими об'єднаннями на сьогодні є очолюваний депутатом В. Яворівським „Міст", „Національний Фронт", очолений Ярославою Стецько, і очолене Вячеславом Чорноволом Об'єднання „Рух за народ, за Україну", до якого ввійшли: Конґрес Української Інтеліґенції „Просвіта" (П. Мовчан), Об'єднання Українських Ветеранів, Українська Студентська Громада, Жіноча Громада, Союз Українок, Українська Студентська Спілка, Т-во „Моморіял". І. Драч назвав це об'єднання „згуртуванням усіх фронтів у єдиний національно-демократичний табір".

Наше скромне завдання на сьогодні — відновити наше знайомство з Конґресом Української Інтеліґенції, його профілем, бо ж це одна з тих національно-громадських формацій, що може справді зіграти поважну ролю в наступних виборах. А в дальшому розкрити куліси сьогоднішньої української сцени і її стан, проблеми і перспективи.

КУІ на шахівниці національно-громадського життя сучасної України — явище не нове і не випадкове. Воно має свою аналогію в історичних подіях перших десятиліть цього століття, коли в „добі бурі і революції", у квітні 1917 року, відбувся в Києві перший конґрес української інтеліґенції (понад 1000 учасників), який став згодом зав'язком Центральної Ради. Таким чином усе, що відбувалося в Києві 80 років тому, у зовсім інших національно-політичних і культурних умовах, повторилося в Києві на четвертому році державности, бо вимагав цього (так тоді, як і тепер) цілий ряд обставин, у яких опинилася незалежна українська держава. Пригадаймо, що ще не так давно на сторінках „Свободи" Микола Руденко писав: „Одна біда в Україні. Вона ще не стала Україною"... Ініціятори і творці КУІ, а між ними передовсім Іван Драч та група передових діячів і патріотів України, ще у жовтні 1995 року вдарили на сполох, маніфестуючи проти того всього, що тоді діялось в Україні, а чимало з цього продовжує діятись і сьогодні. Вони створили Конґрес Української Інтеліґенції, що був відповіддю на відоме твердження Президента Леоніда Кучми: мовляв, „українська ідея не спрацювала" (тепер Президент змінив свій погляд).

Восени 1995 року КУІ рішуче засудив згубну політику і практику антиукраїнських сил в Україні і в своєму „Маніфесті" гостро затаврував спроби підірвати престиж української держави. Він ствердив, що значна частина державних провідників виступає захисником інтересів Росії, що плюндрується українську культуру, душиться українську пресу і книговидання, воюючий російський шовінізм щораз дужче піднімає голову. КУІ з'ясував своє основні завдання і цілі, визначивши їх як „консолідацію українського суспільства задля економічно-культурного і національного розквіту України і її державної незалежности. Не загострення суперечностей в суспільстві, а об'єднування". Подібно, як і Народний Рух України на початках свого існування, КУІ став атрактивною формацією та охопив своєю діяльністю всі прошарки української інтеліґенції, заснував в областях свої представництва, випрацював статут та створив найвищу репрезентацію у формі Національної Ради.

(Продовження буде)

ПОДІЇ

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР НА „ТРИЗУБІВЦІ“

Горшам, Па. — Перший український тенісовий турнір цього сезону відбудеться у суботу і неділю, 3-4-го травня, тут на спортовій оселі УСО „Тризуб“. Ігри проходитимуть в усіх вікових групах в сінґлях і в мішаних деблях. Зголошуватися слід до: George Sawchak, 7828 Frontenac St., Philadelphia, PA 19111, тел. (215) 745-9637 (домашній) або (215) 227-9424 (у праці).

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Філядельфія, Па. — Тут у неділю, 4-го травня, в УОКЦентрі, 700 Сідар ровд, Дженкінтавн, Па., відбудуться Шості річні загальні збори Української Федерації Філядельфійської Округи. Початок о год. 2-ій після полудня.

ДОПОВІДЬ Д-РА Я. ГРИЦАКА

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь директора Інституту історичних досліджень Львівського Університету д-ра Ярослава Грицака на тему „Схема Грушевського і наукова дискусія історії України“.

Доповідь відбудеться у п'ятницю, 2-го травня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку (між 9-ою і 10-ою вул.). Початок о год. 6:30 вечора.

„ВИШИВАНІ ВЕЧОРНИЦІ“ У КАЛІФОРНІЇ

Толука Лейк, Каліф. — Товариство Допомоги Україні у Каліфорнії влаштовує тут „Вишивані вечорниці“ у суботу, 3-го травня, у Lakeside Golf Club, 5400 Lakeside Drive, Toluca Lake, CA. Гратиме оркестра „Мамалига“. О 6-ій вечора — коктейл, о 7:30 вечеря, о 9-ій — забава. Вечірній стрій, бажано вишиваний. У справі квитків та інформацій слід телефонувати до Зоряни Кеске (818) 980-9001, Олега Велікаша (213) 953-0366 або Анни Прокопович (818) 222-4717.

БОГОСЛУЖЕННЯ ПРОВІДНОЇ НЕДІЛІ У САВТ БАВНД БРУКУ

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Єпископат і Консисторія Української Православної Церкви у ЗСА запрошують до участи у Богослуженнях цьогорічної Провідної Неділі, присвяченої вшануванню пам'яті священомучеників УПЦ (у зв'язку з Роком Покликання, проголошеним Постійною Конференцією Православних Єпископів поза межами України) і 50-літтю Української Православної Ліги.

Програма прощі, яка відбудеться у суботу, 3-го травня і у Провідну неділю, 4-го травня, поміщена у „Свободі“, ч. 79 з суботи, 26-го квітня ц. р.

XXIII КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

Кергонксон, Н. Й. — Крайова Пластова Старшина у ЗСА повідомляє, що XXIII Крайовий пластовий з'їзд відбудеться у суботу і неділю, 25-26-го жовтня ц. р. на оселі „Союзівка“.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 23-ГО КВІТНЯ, речник американського військового летунства повідомив, що уламки найдені на хребті одної зі засніжених гір Кольорадо є частиною пропавшого, 2-го квітня, військового реактивного літака типу А-10. Генерал-майор Нелс Раннінг на пресовій конференції докладно зідентифікував обидва найдені уламки, як частини згаданого літака, що того дня ним керував капітан Крейг Баттон з місцевости Массапіква у нюйоркському стейті. Коли групу експертів доставлено гелікоптером до місця найдених уламків літака два дні пізніше, як погода на це дозволила, то вони віднайшли тіло загиблого пілота та інші частинаи літака. Одначе досі не найдено чотирьох бомб, якими був озброєний літак.

ЗАКЛИК

КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ АКЦІЇ „ВІСЛА“, 55-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ УПА, і 50-ЛІТТЯ РЕЙДУ ДЕЯКИХ ВІДДІЛІВ УПА НА ЗАХОДІ

Від самого зарання нашої тисячолітньої історії український народ гідно сповняв свої заповіти. За волю і свободу, за правду і справедливість, за Церкву і народ гинули тисячі найкращих синів і дочок українського народу. Їхня жертва і кров не пішли намарно. На їхній крові виросла воля. І дякуємо Господові, що вислухав наші молитви і — „за кров, за муки, за руїну“ вернув нам Україну.

Хотілося б зібрати якнайбільш крилатих і достойних слів, щоби відповісти тим радісним хвилинам, які вирують сьогодні в наших серцях, що, нарешті, діждалися цієї великої історичної хвилини, коли скінчилася епоха поневолення, а народ переступив пороги святині національної волі. В цьому змагу до самостійности ми є гордими за ті покоління, за тих друзів, що змагались і не діждалися цього великого свята — свят-волі народу.

З цього приводу Крайовий комітет постановив собі за завдання належно відзначити 50-ліття Акції “Вісла“, 55-ліття заснування УПА і 50-ліття рейду деяких відділів УПА на Захід, маючи до цього мандат 25-ох крайових організацій, які оформили цей комітет на установчих зборах 22-го лютого 1997 року.

Сьогоднішня ситуація в Україні пригадує нам, що перед нами стоять багатовікові змагання України, як великої держави в колі вільних народів світу. Тому ми є надалі зобов'язані бути чуйними до наших національних потреб і не забувати про наших попередників, які віддали всі свої зусилля і своє життя, щоби боротьба цих поколінь увінчалася успіхом.

Крайовий комітет схвалив плян діяльности відзначення Акції „Вісла“. В порозумінні з Церковною радою при СКУ та узгідненні з Владиками українських церков та релігійних громад, неділю, 11-го травня 1997 року призначено Днем Скорботи в пам'ять жертв Акції „Вісла“, а в усіх українських церквах мають бути відправлені Панахиди чи Молебні. Крім цього, всі три історичні дати відзначаться науковою конференцією та доповідями, які будуть опубліковані в українській та англійській мовах. Плянуються додаткові імпрези, про які громада своєчасно буде повідомлена. Крайовий комітет закликає місцеві організації влаштувати подібні імпрези чи конференції у своїх громадах.

Щоб здійснити наші пляни належного відзначення, нам потрібна фінансова допомога української громади. Віримо, що на наш заклик вона щедро відгукнеться своїми пожертвами. Чеки слід виставляти на: UPA/WISLA №23023-000, Self-Reliance (NY) FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Учні гімназії видають газетку

Зі Львова прислали нам до редакції газетку п. з. „Світ Гімназії“, що її видають учні від лютого 1997 року. Газетка тим цікава, що це перша така спроба і що вона захопила цілу групу учнів. В редакційній колеґії бачимо імена лише дівчат із головним редактором Олею Криворучко у проводі. Газетка зверстана на комп'ютерному видавничому комплексі Державного Університету „Львівська Політехніка“, а вступне слово в ній написав її ректор Юрій Рудовський, в якому він хвалить учнівську ініціятиву.

На чотирьох сторінках першого числа читаємо „Слово від редакції“, де О. Криворучко пояснює, як газетка постала, як творяться її рубрики та які пляни на майбутнє. Далі бачимо висліди своєрідного опитування, в якому опитано 142 особи і вони дають відповідь на різні актуальні питання. Цікаве, що як у дівчат, так і хлопців серед вичислених трьох найпопулярніших письменників, поруч „першуна“ Тараса Шевченка, видніє на другому місці Аґата Крісті! Коли йдеться про те яку музику слухають гімназисти, то славні в ЗСА Майкл Джексон і Мадонна ведуть перед.

Читаємо в газеті також про те, що у цій гімназії навчається майбутній „чемпіон“ світового тенісу, п'ятнадцятирічний Орест Терещук, що вже двічі був чемпіоном України з тенісу. Є в газетці також куток чужої мови (тим разом німецької) і музична сторінка, де Ліля Горошко пише про популярну співачку Сісил Дійон. Газетка видана дбайливо, а змістом цікава, надіємося отримати чергові числа, а молодим редакторам бажаємо успіху.

О. Кузьмович

Шахова...

(Закінчення зі стор. 2)

лесніков — неоцінені для дослідника історії українських шахів, а також корисні для кожного, хто бажав би сам стати заочним шахістом. Але, як то кажуть, найкраще — принайменше з точки зору шахіста-практика — я залишив на кінець: книжка містить у собі 300 вибраних партій українських заочників, багато з них важливих для теорії, 56 — з коментарями. Для читача, що необізнаний з заочними шахами, мушу підкреслити, що в даній категорії партії за листуванням визначаються далеко вищим рівнем, ніж нормальні „очні” партії, що їх грають партнери за дошкою. Причина в цьому, що в „очних” партіях шахіст в часі гри не може користуватися літературою, записками чи комп'ютером: діткнувши фіґуру, мусить нею ходити, а зробленого ходу не сміє завернути. Усі ці обмеження не відносяться до заочних шахів, а крім того, час на обдумування ходів в них — без порівняння довший. Тому і помилок в заочних шахах є значно менше, а їх теоретична й повчальна вартість — звичайно велика.

Вітаючи цей знаменитий вклад Р. Колеснікова в так занедбану шахову україністику, поручаю його книжку усім, хто ціквиться історією українських шахів, а також шахістам-змагунам задля цінних в ній партій. Книжка, віддрукована з готових діяпозитів в обласній книжковій друкарні, 290000, Львів, Стефаника 11, має 172 ст. в м'якій обкладинці, і вийшла тиражем 1,500. За оплату 12 амер. дол., що включає кошти пересилки, книжку можна замовляти, пишучи на адресу: Dr. Orest Popovych, 53 Estelle Lane, Howell, N. J. 07731.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Важливість...

(Закінчення зі стор. 2)

гніту та жертвенних змагань за незалежність України за нею. Україна стала самостійною. Виглядає, що національні стремління української людини вповні осягнені. Та воно не так. Для відбудови української держави є конечне всенародне національне відродження в Україні та розбудження всегромадського почуття льояльности до своєї держави — України. А в ЗСА для розбудови, чи тільки вдержання наших національних надбань, є потрібна більша активність нашої спільноти у громадській праці. Одним з важливих чинників для осягнення цих цілей — це українська преса як в Україні, так і на Заході, а ця преса потребує нашої піддержки.

В Україні, щоб провести допомогову акцію пресі є конечним нав'язати контакти та наладнати відносини із достовірними редакціями українських часописів. Це можна було б зробити через Союз Українок, через Товариство „Просвіта” та через ряд інших організації в Україні. Фінансова допомога, як пресовий фонд, є побажана. Але найбільш ефектовною, на мою думку, є акція для збільшення числа передплатників. Дуже допоміжне це передплачування часописів для мешканців України, тим ми помогли б редакціям фінансово та привчали б громадян України читати українську пресу. Помагати українській пресі в Україні може кожний із нас індивідуально та краще коли б це було зроблено організовано.

Українська преса в ЗСА, так як і в Україні, потребує допомоги у формі збірок на пресові фонди та збільшення числа читачів-передплатників. Щоб збільшити число читачів, ми мусимо самі індивідуально нашу пресу передплачувати, як теж наша преса повинна більше появлятися в бюрах українських професіоналістів, підприємствах та установах. Я радше читавби в ждальнях нашу пресу, ніж “People”. Отож не передаваймо одної газети з рук до рук, а передплачуймо індивідуально.

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ
і незабутню річницю відходу у вічність мого найдорожчого
МУЖА, дбайливого ТАТА і улюбленого ДІДА

бл. п.

БОГДАНА РОБАКА

будуть відправлені в суботу 17-го травня 1997 р.

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в церквах:

св. Івана Хрестителя в Нюарку;
св. Володимира в Парижі;
св. Йосафата у Вінніпеґу;
в катедрі в Лондоні;
в родинному селі Кійданця в Україні.

В безмежному смутку
дружина МАРІЙКА з дітьми і внуками.

„Господи, подай вічний спокій душі померлому слузі твоєму“.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього в суботу 15-го березня 1997 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА і БАБЦЯ

св. п.

ГАЛИНА МИТРОФАНЮК

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Пашкові за похоронні відправи, дякуємо проф. Бакумові і хорові православної церкви св. Володимира в Кергонксоні, які своїм співом звеличали похоронні відправи.

Дякуємо д-р Стефанії Барановській за прощальні слова від громади в похоронному заведенні, на тризні — проф. Володимирові Бакумові і Данилові Слободянові.

Оцим складаємо щиру подяку приятелям і знайомим за вислови співчуття, квіти, поминальні Служби Божі, та за щедрі датки на добродійні цілі в пам'ять нашої дорогої Галі.

Дякуємо управі Союзівки за влаштування трапези, дякуємо всім, хто брав участь в похоронних відправах.

Муж — ЯРОСЛАВ МИТРОФАНЮК з усією родиною.

Пожертви склали:

на Фонд “Діти Чорнобиля“ — 120.00 дол.
на Товариство св. Андрія — 570.00 дол.
(Kyiv Soup kitchen)

З жалем повідомляємо, що прийнявши Святі Тайни, упокоїлася в Бозі 21-го квітня 1997 р. у Філядельфії наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЕНА ГАВРИХ КУЗЬМІНСЬКА

Покійна нар. 15-го листопада 1915 р. Львівська область Україна, а проживала від 1949 р. в ЗСА. Закінчила ґімназію сс. Василіянок у Львові, вищу господарську школу у Варшаві. Брала участь в Пласті, належала до Українського Народного Союзу, помагала в українських національних та гуманітарних акціях.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА буде відправлена в четвер 24-го квітня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Flanigom-MeGee Funeral Home, 541 N. 22nd Street.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю 25-го квітня о год. 10-ій ранку в церкві св. Миколая, 24th & Poplar, Philadelphia, а відтак переїзд і поховання на St. Mary's Cemetery at Fox Chase Pa.

Залишені в смутку:

донька — ЛЮБА і зять АНДРІЙ ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ
внуки — ВОЛОДИМИР, ТЕРЕНЯ, НАДІЯ і ДАРІЯН
син — ПЕТРО КУЗЬМІНСЬКИЙ
брат — ЯРОСЛАВ і дружина ЛІДА та сини: ОЛЕКСАНДЕР і ВІКТОР
сестрінок — ЮРКО КОСТЕЦЬКИЙ і дружина ЕЛІЗАБЕТ
сестрінка — д-р МАРІЯ СТЕФАНИШИН-ВОЛДИН з мужем РИЧАРДОМ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 15-го квітня 1997 р. відійшов у вічність мій дорогий МУЖ

бл. п.

ЮЛІЯН МОНАСТИРСЬКИЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер 17-го квітня 1997 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Колодій-Лазута.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю 18-го квітня 1997 р. з української католицької церкви св. Андрія.

Покійний похований на цвинтарі свв. Петра і Павла у Пармі, Огайо.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — СТЕФАНІЮ
ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

Вічна йому пам'ять!

П О Д Я К А

З волі Всемогутнього Господа, 10-го лютого 1997 р., після довгої недуги на 77-му році життя, відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

МИРОН СІРИЙ

секретар 281-го Відд. УНСоюзу, довголітній голова 16-го Відд. ООЧСУ, член Екзекутиви Крайової Ради УККА на Ню Джерзі, колишній довголітній голова Українського Народного Дому в Байоні, Н. Дж.

Цією дорогою складаємо подяку д-рам Орестові і Юркові Падковським за дбайливу лікарську опіку.

Дякуємо родині і приятелям за відвідини в лікарні, за моральну піддержку, розраду і допомогу. Зокрема братові Зеновієві і його родині

Дякуємо парохові української католицької церкви в Байоні о. Маріянові Струць, та о. Святославові Киякові за похоронні відправи, як рівнож Василеві Гричинському за його чудовий спів у час тих відправ.

Дякуємо за прощальні слова в похоронному заведенні Іванові Буртикові від Крайової Ради УККА, Володимирові Сохані від Українського Народного Союзу та Стефанові Біликові від Бережанців, звідки покійний походив.

Також дякуємо Любі Бережній за прощальні слова від українського народного дому в Байоні.

Щира подяка Ґригорієві Добошові за зворушливі прощальні слова від друзів над домовиною на цвинтарі.

Дякуємо похоронному заведенню Когута в Байоні за вміле і фахове проведення похорону.

Дякуємо всім людям доброї волі, що прибули зблизька і здалека, за молитви і спів під час відправ, співчуття, квіти, слова розради і датки на добродійні цілі.

Всім жертводавцям складаємо сердечну подяку:

ВІНКИ і КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

Екзекутива Українського Народного Союзу, український народний дім в Байоні, Н. Дж., 16 Відд. ООЧСУ, працівники AT&T, Зеновій Сірий і Маргарита, Єлисавета Сірий, Марія Сірий, Арета і Charles Costello, Христина і Michael De Luca, Орест і Трейсі Сірий, Богдан і Лана Сірий, Олесь і Нюня Білики, Богдан і Катруся Школярі, родина Попелів і Слободян, родина Соболтів і Занко Едвард і Кат. Купчинські, Sylvia Wrazen, Sandy і Rob. Paton і станиця Пласт в Ню Брансвік.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

Марійка Фесьо, Анна і Василь Фесьо, Емілія і Никола Дворські, Іванка Гись, Богдан і Стефа Гупаловські, Бил Катариняк, Микола Пукас, Петро Палка, Зеновій і Маргарита Сірі, Анна і Віра Сірі, Юрко і Катя Стецюки, Богдан і Катруся Школярі, родина Шклярських, родина Кучинських, Катерина Згоба, Cecilia Wrazen Ірина Колодій, Марія Вольф, Пласт-„Чортополохи“.

НА БІБЛІОТЕКУ ім. СТЕФАНИКА у ЛЬВОВІ:

200	дол.	Ляна і Богдан Сірий;
по 100	дол.	Мирослава Сіра, Орест і Христина Вальчуки, Володимир і Мерилен Шарки;
по 50		Теодозій і Дарія Самотулки, Юрій і Христина Ференцевичі, Костик і Тереня Бень;
40		Григорій Ступка;
35		Теофіл Кулик;
по 25		Григорій Добош, Іван Нинка, Володимир і Неоніля Сохани, Володимир і Наталка Клапіщаки, Округа УНС стейту Ню Джерзі;
по 20		Стефан і Стефанія Білики, Ірена Качмарська, Іван і Ірена Цьолки, Микола Пукас, Анна Ванько;
по 10		Ярослав Івахів, Нестор Басняк.

НА СИРІТ в УКРАЇНІ: ORPHAN AID SOCIETY зложили:

150	дол.	Володимир і Мерилен Шарки;
по 100		Мирослава Сірий, Олесь і Іванка Білики, Володимир і Катя Вальчуки;
по 50		Леонід і Надя Качаленки, Оля Брицак, Петро і Ірена Курилас;
40		Ігор і Оксана Боднар;
30		Нестор і Данка Краєвські;
по 25		Михайлина Сташків, Оксана Бокало, Туня і Теодор Шатинські, Теодор і Марія Угорчаки, Оля Кобзяр, Оксана і Петро Кордуби, Зеня і Олександер Брожини;
20		Марія Ціко;
10		Jullio Lolli, Ярослав Івахів, Пласт „Чортополохи“.

НА СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД СУА:

100	дол.	Ярема і Христя Козак;
по 30		Юрій і Сузі Козак, Люба і Джеф Березні;
по 25		Крайова Рада УККА Ню Джерзі, Мирослава Сіра;
по 20		Юрій і Ляна Вонсуль, Анна Ванько.

За всі пожертви складаємо щиросердечну подяку.

МИРОСЛАВА СІРА з родиною

„Ми вже є...

(Закінчення зі стор. 1)

— Ми вже писали двічі про першу цілоденну програму у нашому щоденнику, приготовляючи читачів до її введення. Чи вона вкінці вже дійсно діє?

— Так, 11-го березня ми почали іти в етер. Як досі, то передаємо 14 годин, новинами заповнюючи їх в українській і англійській мовах, історично-мистецькою програмою, програмою для дітей та, розуміється, музичними програмами. Але це тимчасово. Коли будемо мати передачі з України, тоді з тутешніх буде залишено тільки чотири години передач.

— Значить, хоча ви і підписали договір з Національною Радіокомпанією то справді передач з України ще не маєте?

— Ми підписали спершу контракт у справі програм, а два тижні тому підписали другий технічний контракт із концерном Радіомовлення, Радіозв'язку та Телебачення, який буде зі Золочева сателітом передавати цілу програму до нас. Ми вже вислали обладнання і на днях чекаємо впровадження всього в життя. А тим часом збираємо замовлення на передплату програми, бо, як відомо, передача не є безплатна.

— Чи можете вияснити нашим читачам скільки доводиться платити місячно за слухання ваших передач?

— Це так, як ми подали у наших оголошеннях. Одноразовий кошт встановлення сателітної антени і приймача коштує в приватному домі 100 дол., а в багатородинному 50 дол. Кошт місячної передплати 20.90 дол.

— Добре, а скільки вам потрібно передплатників, щоб передача виправдала себе фінансово? І скільки ви їх вже маєте?

— Дозвольте, що на це питання не дам точної відповіді. Але можу вас поінформувати, що російська програма за чотири роки існування здобула 30,000 передплатників в ЗСА і Канаді та має тепер понад 200 працівників. Коли ми до такого дійдемо? Гадаю, що це справа часу.

— Розуміється, що це все залежить від української громади і від того як вона вас підтримає та буде зацікавлена такою програмою: Ви писали вже, що українські установи зможуть передавати свої інформації з допомогою українського радіомовлення, чи це і далі у ваших плянах?

— Так, кожна наша організація може мати пів години безплатних передач у місяць, коли придбає нам 100 передплатників.

— Значить, крім передач з України будемо мати багато інформацій з нашого континенту?

— Інформації з діяспори будемо надавати приблизно у часі від 7—11 вечора.

— А що передбачаєте у них подавати? Чи маєте вже до того конкретний, готовий плян?

— Я маю уяву про те, як такі передачі можуть зацікавити нашого слухача, а будуть це інтерв'ю із цікавими особами, дискусії-панелі, обговорення культурних імпрез діяспори, радіотеатр, спорт, а відтак музика. Багато можна взоруватися на американських програмах, як скажімо на дискусіях з журналістами чи політиками, на програмі „Зустрічаємо пресу" і т. п.

— А як представляється плян впровадження телебачення до програми вашої діяльности?

— Ми плянуємо вже в осени здійснити цей важливий другий етап нашого пляну. Тоді передплата буде коштувати 29 дол. місячно, а повне обладнання для передплатників українського радіо прийде вже безкоштовно. Евентуально через одну антену Етнік-Амерікен Бродкестінґ наші передплатники матимуть вигоду розривки та інформації на 200 різних американських каналів, враз з українським радіо і телебаченням. Хто візьме таку програму, матиме три місяці безкоштовно передачі українського телебачення. Іншими словами українці, які передплачують кабельні мережі, зможуть відмовити їх в користь нашого пакету українських і неукраїнських передач.

— Справді це стало б великим успіхом, бо хоча радіо з України багато наших громадян слухає на коротких хвилях, але з великими труднощами через слабий сиґнал, а телевізійних програм з України ніхто бачити не може.

— Це все може стати дійсністю вже осінню, якщо буде певна відповідна кількість зацікавлених серед таких, що підтримують наші намагання.

— Коли б це стало дійсністю виникне проблема оголошення програм передач для передплатників.

— Розуміється, ми про це подумали. Вже невдовзі будемо мати окрему радіопрограму для передплатників, а крім того будемо подавати її один раз на тиждень у наших часописах як в ЗСА, так і Канаді, бо ж наші передачі охоплюють обі країни.

— Яку програму отримаєте від Національного Радія України, бо ж вони мають там чотири різні, як знаємо з преси?

— Ми замовили першу програму, яка найбільше відповідна для тутешнього слухача, а як буде ширше зацікавлення та достатньо передплатників, може будемо думати про використання інших. Але все це залежить тільки від зацікавлення нашої громади. Ми вийшли в етер, працюємо, а дальша доля і розвиток програм залежить тільки від бажань української громади, кількости відгуку і передплатників на наш сміливий задум. Це поважний іспит не тільки для нас, а і для нашої спільноти. Час і Україна дають нам той інформаційний широкий шанс вперше на таку скалю. Гадаю, його треба використати. Шкода буде коли такий шанс контакту з Україною продовж 24 годин щоденно буде збаґателізований, чи не знайде зрозуміння серед відборців, спраглих його так довгі роки.

Шекспірові сонети в перекладі О. Тарнавського

В новозаснованому філядельфійському Видавництві „Мости" тількищо появилася друком перша книжка цього видавництва — сонети Віліяма Шекспіра в українському перекладі Остапа Тарнавського. Книжка включає всі 154 сонети Шекспіра з паралельними текстами — ориґіналу і перекладу. Це двомовне видання має 321 сторінок, портрет і коротку передмову, що подає інформації про перекладача — відомого українського поета Остапа Тарнавського, який помер у Філядельфії 19-го вересня 1992 року.

Повний переклад усіх сонетів Шекспіра — це остання велика праця О. Тарнавського, що її завершив він на кілька тижнів перед своєю смертю. Шекспірові сонети вийшли в світ для відзначення 80-ліття з дня народження Остапа Тарнавського, 3-го травня 1997 року. Кижка в твердій оправі коштує 25 дол. Пересилка поштою — 3 дол.

Шанувальники літератури, дослідники Шекспіра, приятелі та шанувальники О. Тарнавського можуть замовити це видання, звертаючись до видавництва: Mosty, 6509 Lawnton Avenue, Philadelphia, PA 19126-3745. (Чеки виписувати на "Mosty"). Редактори журналів та рецензенти, які бажали б отримати рецензійний примірник цього видання, повинні звернутися листовно на адресу видавництва.

З медичних...

(Закінчення зі стор. 2)

нирок та інших органів, підвищується статева активність.

З оздоровчою метою, пише О. Коркушко, можна використовувати різні форми зайнять — ранкову гігієнічну гімнастику, дозоване ходження, плавання, їзду на велосипеді тощо. Але найкращою для людей похилого віку є дозоване ходження, коли в роботу включаються майже всі групи м'язів, всі органи та система організму.

Важлива роля в попередженні передчасного старіння належить правильному харчуванню, при чому, чим раніше воно стає нормою, тим більше шансів досягти здорового і активного довголітя. Після 60 років життя слід обмежити споживання товстих продуктів тваринного походження. Доцільно також вживати кисломолочні продукти, які нормалізують мікрофльору шлунково-кишкового тракту, поліпшують процеси травлення та запобігають процесам прискореного старіння організму.

Чи сміх лікує?

Чи сміхотерапія, тобто лікування сміхом, є звичайним собі жартом чи, навпаки, зовсім не є жартом?

Як читаємо у „Вашому Здоров'ї" (число з 22-го січня ц. р.), один з відомих вчених світу, викладач Берлінського університету Німіц Корстен, дійшов до висновку: якщо в перші дні життя новонароджена дитина не бачить усміхненого обличчя, така дитина виросте замкненою і боязкою.

Чи так воно в дійсності є, чи ні — буде видно. Дослідження німецького вченого тривають. Можливо, вони доповнять висновок відомого лікаря XIX століття Тіссо, який не підставі своїх спостережень дійшов до висновку, що серед десяти хворих можна знайти дев'ять, хвороба котрих походить від нестачі сміху. Мовляв, хоч природі накинули безліч різноманітних недуг, проте вона надала їй запобіжний від них засіб — сміх. Отже, люди, які легко й швидко викликають в інших радість, і родини, в яких вони проводять свій час, рідко потребують допомоги лікаря.

Психологи та медики твердять, що існує також патологічний гумор, що діє досить згубно. Дехто вважає, що таких дотепників треба відправити до лікаря, бо причиною злого сміху може бути ураження лобових частин мозку пухлиною або абсцесом.